

Referat af Skovrådets 12. ordinære møde den 1. november 2017

Tid og sted for mødet: 1. november 2017 kl. 10.00-14.00

Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

På Skovrådsmødet deltog:

Carsten With Thygesen (Formand)

Henrik Wejdling	Dansk Ornitologisk Forening
Niels Otto Lundstedt	Dansk Skovforening
Tanja Blindbæk Olsen	Dansk Skovforening
Anker Madsen (suppleant for Trine Bergholtz)	Friluftsrådet
Kristian Gernow	De Danske Skovdyrkerforeninger
Vivian Kvist Johannsen	IGN, Københavns Universitet
Karen Post (suppleant for Johan Tesdorpf)	Landbrug & Fødevarer
Jesper Fredshavn	DCE, Aarhus Universitet
Lisbet Christoffersen	Verdens Skove
Troels Garde Rasmussen	Kommunernes Landsforening
Jacob Heilmann-Clausen	CMEC, Københavns Universitet
Nora Skjernaa Hansen	Danmarks Naturfredningsforening
Michael Glud	HedeDanmark
Henrik Skibsted Jakobsen	Danske Træindustrier

Fra Miljøstyrelsen deltog:

Vicedirektør i Miljøstyrelsen Hans Christian Karsten

Konstitueret kontorchef Annette Samuelsen (enheden for Naturbeskyttelse)

Funktionsleder Bettina Helle Jensen (Enheden for Tilskud) (under punkt 6)

Specialkonsulent Tina Strand Auken (Enheden for Naturforvaltning) (under punkt 4)

Specialkonsulent Christian Lundmark Jensen (under punkt 3)

Sekretær for Skovrådet Gry Errboe (referent)

Fra Naturstyrelsen deltog:

Specialkonsulent Charlotte Mølgaard (under punkt 7)

Fra Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet deltog:

Chefkonsulent Erik Tang (under punkt 3)

Afbud:

Bo Normander

WWF

Referat fra mødet

1) Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

2) Godkendelse af referat fra mødet den 22. maj 2017

Referatet blev godkendt med præciseringer fra DCE, IGN og CMEC.

3) Presentation af aktuelle internationale forhandlinger af relevans for skov

Resumé: Hans Christian Karsten introducerede punktet og gjorde opmærksom på, at emnet er sat på "til orientering" og at spørgsmål holdningstilkendegivelser og debat var velkomne. Rationalet for at sætte punktet til orientering var at markere,

at Skovrådet ikke er det formelle organ, gennem hvilket interessent-høringer finder sted. Formelle høringer sker via Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet og Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klima-politik.. Formålet med at have emnet med på Skovrådsmødet er at "zoome" ind på de mest skovrelevante elementer i de tre forslag (Byrdefordeling, LULUCF, Vedvarende Energi-forslaget) som alle er komplekse og vedrører meget andet end skov.

Herefter inviterede formanden specialkonsulent Christian Lundmark Jensen, fra Miljøstyrelsen, og chefkonsulent Erik Tang, fra Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, til at give et kort overblik over internalt nyt af relevans for skov og orientere mere i dybden om status for aktuelle forhandlinger om forslag til ny EU-regulering for klima og energi af særlig relevans for skov. Der blev kort beskrevet tre forslag: om "Byrdefordeling", "LULUCF" og ændringer i "direktivet for vedvarende energi", herunder nye bæredygtighedskriterier for skovbiomasse.

Christian Lundmark Jensen henviste til den omdelte notits, hvor otte sager var nævnt og tilføjede, at to yderligere sager havde relevans: En holdningstilkendegivelse fra oktober 2017 fra Kommissionens Stående Skovbrugskomite om skoves rolle i bioøkonomien og en kommende drøftelse om en Code of conduct for anvendelse af fremmede invasive træarter i den såkaldte Bernkonvention om beskyttelse af vilde dyr og planter. Christian fremhævede temaer, som Danmark har fokus på at fremme i internationale skovforhandlinger:

- 1) Fremme af brug af bæredygtigt træ som middel til at fremme bæredygtig skovdrift,
- 2) Understøttelse af den internationale konsensus om grund-elementerne i bæredygtig skovdrift, også i krav til bæredygtigt træ,
- 3) Bæredygtigt træ skal være dokumenterbart. Som mere tværgående typiske DK-prioriteter nævnte han fremme af biodiversitet, understøttelse af den private sektors rolle i vejen mod bæredygtighed og sikring af oprindelige folks rettigheder.

Erik Tang skitserede det Europæiske Råds konklusioner fra oktober 2014 – "2030-rammen", som er EU's 2030-ramme for klima og energipolitikken og tilsiger, at EU skal reducere drivhusgasudledningerne med mindst 40 % i 2030 ift. 1990. Erik forklarede, at målet skal nås gennem ETS-kvotehandlingssystemet, hvor der skal ske reduktion på 43 % ift. udledningerne i 2005. Denne reduktion skal finde sted i brancherne; el- og varme, industri anlæg, olie/gas produktion, luftfart, m.fl., der står for ca. 45 % af EU's samlede udledning. ETS-systemet er et kvotesystem, hvor man kan handle, f.eks. koster udledningen af 1 ton CO₂ en kvote. Dvs. at når Danmark udleder 1 ton CO₂, skal Danmark aflevere en kvote. Ligeledes skal de ikke kvotebelagte sektorer (non ETS) bidrage med at reducere udledninger fra transport, landbrug, husholdninger, erhverv, små energianlæg og affald, som står for 55 % af EU's samlede udledninger. Inden for disse sektorer skal EU reducere udledningerne med 30 % ift. udledningerne i 2005. Fra 2021 kan jord og skov tælle med i EU's drivhusgasregnskab og hermed skal sektorerne landbrugsjord, græsarealer,

skovrejsning, mv. inkluderes i regnskabet. Det sker ved, at medlemslandene kan modregne forbedringer af landenes kulstofbalancer i jord og skov, der kan modregnes i udledningerne fra ikke-kvotesektoren op til et samlet loft på 280 Mio. t under forudsætning af en positiv kulstofbalance. Danmark får tilladelse til at anvende op til 14,6 mio. LULUCF-kreditter til målopfyldelse i de ikke-kvotebelagte sektorer i 2021-30. Disse sektorer har hidtil ikke udgjort en del af EU's klimamål, men bliver integreret i EU's klimaregulering fra 2021 - forkortet som LULUCF, hvilket står for Land Use, Land Use Change & Forestry – og det er her skovene er vigtige.

EU's skove og jorde indeholder en stor CO₂-pulje. Der optages netto ca. 300 mio. t. CO₂ årligt i LULUCF-sektorerne samlet set i EU, heraf optag i skove på ca. 400 mio. tons og udledninger fra landbrugsjorder på ca. 100 mio. tons. Det er dog teknisk kompliceret at opgøre LULUCF. Store årlige udsving og opgørelser er svære at kontrollere. Når skovene vokser, og der lagres CO₂ i skovene, kan landene generere LULUCF-kreditter, som kan modregnes udledningen i andre sektorer, hvis kulstofbalancen forbedres mere end et såkaldt skovreferenceniveau.

Referenceniveauet er groft sagt en fremskrivning af forventet tilvækst minus forventet hugst pr. træart og aldersklasse. Hugstforventningerne fremskrives på grundlag af praksis i en historisk referenceperiode 2000-2009. Afslutningsvist oplyste Erik, at EU-medlemslandene skal sikre, at kulstofbalancen i jord og skov ikke forringes. Medlemslandene tildeles begrænset adgang til at anvende LULUCF-kreditter fra landbrugsjord, græsarealer og skovrejsning til målopfyldelse i de ikke-kvotebelagte sektorer. Ligeledes får Danmark en relativt høj adgang til at anvende LULUCF-kreditter ift. de fleste andre medlemslande, idet landbrugets andel af udledningen er relativt høj i Danmark.

Christian Lundmark Jensen oplyste i relation til forslaget om bæredygtighedskriterier for biomasse, at EU-Kommissionen har foreslået selvstændige kriterier for skovbiomasse, og for disse to principielt forskellige tilgange til at kunne sikre og dokumentere, at de opfyldes: Model A er baseret på, at kriterierne er sikret via den generelle lovgivning med tilstrækkeligt dækkende national regulering samt kontrol og håndhævelse. Model B er baseret på, at kriterierne opfyldes og dokumenteres på ejendomsniveau. Modellerne kan kombineres, eventuelt så nogle kriterier kører via model A, andre via model B. Christian gennemgik kort de foreslåede kriterier for skovbiomasse. Præsentationerne fra mødet vedlægges.

Diskussion:

- **IGN** takkede Christian Lundmark Jensen og Erik Tang for oplægget og de vigtige pointer. IGN har undervejs i forhandlingerne af LULUCF-forslaget bidraget med omfattende beregninger over forslagets mulige konsekvenser for CO₂-opgørelse og CO₂-medregningspotentialet for skovforvaltning, skovrejsning og skovrydning i Danmark, og om hvilke usikkerheder, der knytter sig hertil. IGN gjorde opmærksom på, at man ser på

ændringer i vedmassen, og at man skal være opmærksom på at gammel skov kun optager meget lidt CO₂.

- **Verdens Skove (VS)** takkede for oplægget og oplyste, at foreningen i oktober måned sammen med andre interesseorganisationer har opfordret de danske og svenske medlemmer i parlamentets miljøudvalg (ENVI) til at støtte en række ændringsforslag, til Kommissionens Renewable Energy Directive (REDII) forslag. Forslagene fra VS drejede sig om at sikre beskyttelsen af biodiversitet og naturmæssigt værdifulde skove.
- **DOF** ytrede ærgrelse over, at man har stoppet § 25 kortlægningen i de private skove, og begrundede det med, at det kan betyde, at de private skovejere og branchen selv må afholde omkostninger til en nødvendig registrering af naturmæssigt særlig værdifuld skov for at få deres skove certificeret. DOF fandt, at uden certificering vil de danske skove tilhøre B-holdet.
- **Formanden** takkede for oplægget, som var meget spændende og relevant. Formanden gav udtryk for, at man godt kunne have brugt langt mere tid på at diskutere dette emne og at det skal på dagsordenen i Skovrådet igen på et senere tidspunkt.

4) Skovloven – inddragelse af Skovrådet

Resumé: Hans Christian Karsten, oplyste, at ministeren og ordførerne, vil se på Skovrådets forslag om ændringer af skovloven i den videre proces. Den nærmere proces er endnu ikke tilrettelagt, men de politiske forhandlinger vil gå i gang igen. For at sikre, at Skovrådets indstilling kommer med i det videre arbejde er fristen for at komme med en samlet anbefaling den 7. november.

Formanden udtrykte ønske om, at der med udgangspunkt i notatet udarbejdet af Miljøstyrelsen som var udsendt til mødet og på baggrund af de tidligere drøftelser i Rådet kan opnås enighed om anbefalinger til Miljø- og Fødevarerministeren om ændringer i Skovloven.

Formanden gjorde opmærksom på, at der ikke er behov for at fremhæve, hvor medlemmerne er uenige – men i stedet for fokusere på, hvor man kan nå til enighed. Ligeledes fremhævede formanden, at de arealer man skal tage stilling til i forbindelse med drøftelse af skovloven er fredskovspligtige arealer – og hermed de arealer, der er omfattet af skovloven i dag. Formanden bad rådet om at bevæge sig i op i helikopter perspektiv for at se om der var områder, hvor man kunne finde en fælles linje og først senere hen gå ned i detaljer.

Diskussion:

- **Friluftsrådet** gav udtryk for, at inddragelsen i arbejdet med skovloven beror på en reaktion på de forslag til ændringer i skovloven, som fremkom i efteråret 2016. Friluftsrådet er kommet med skriftlige forslag til ændringer, men tog forbehold for, at der var flere forslag til ændringer af skovloven. Ligeledes gjorde Friluftsrådet opmærksom på, at nogle meget overordnede anbefalinger ikke er hensynsmæssigt, da det er detaljerne i lovgivningen, der er afgørende for den endelige forvaltning. Friluftsrådet ønsker ikke at give carte blanche til byggeri i skovene. Til gengæld kan Friluftsrådet godt se for sig, at man arbejdede videre med nogle af anbefalingerne fra skovpolitisk udvalg, bl.a. kunne man se på tilskudsordninger knyttet til adgangen til private skove.
- **Hans Christian Karsten** anmodede rådet om at se fremad og at fokusere på, at der nu er en åbning, hvor rådet har mulighed for at komme med en samlet anbefaling, som kan indgå i det videre politiske arbejde med skovloven. Ordførerne vil af de tidligere fremsendte bemærkninger fra rådets medlemmer kunne se, hvilke synspunkter, der er i rådet, inden lovforslaget bliver lavet færdigt. Hans gjorde endvidere opmærksom på, at alle organisationer i rådet vil have mulighed for at ytre synspunkter i høringsfasen.
- **Dansk Skovforening (DS)** mente, at man ville kunne finde nogle tværgående emner, som Skovrådet kunne blive enige om at anbefale. DS gjorde opmærksom på, at det er vigtigt, at politikerne ved, at rådets medlemmer er uenige på en række områder. DS kunne godt se Skovrådet nå til enighed omkring de forslag, som er navngivet som "biodiversitetsfremmende liberaliseringer" i Miljøstyrelsens notat f.eks. skal skovejeren have mere frihed og mulighed for at lave biodiversitet i stedet for at producere træ. DS foreslog, at man fra statens side i stedet for gør det attraktivt at skabe biodiversitet og plante løvtræ frem for nål, fremfor at lovgive om, hvad skovejeren skal plante hvor. DS tilkendegav, at de gerne så at skovprogrammet blev offentliggjort af regeringen forud for en ændring af skovloven.
- **CMEC** så gerne, at der igangsættes en faglig udredning omkring træartsvalget i skovbruget og følger op på debatten omkring "hjemmehørende" vs "ikke hjemmehørende" træarter, så man bedre kan tage stilling til, hvornår man skal vælge indførte træarter i skovbruget. CMEC gjorde opmærksom på, at skovenes artssammensætning og biodiversitet er vigtig, for at sikre en kontinuitet i løvtræ-arealer. Løvtræsbinding er dårligt sikret i dag, og en lovmæssig binding vil være en fordel. CMEC så gerne, at man inddragede zoneringsværktøjer i skovloven, f.eks. kunne man fritage ejendoms skatten i en biodiversitetszone, hvilket dog vil kræve ændringer i skattelovgivningen. **DOF** erklærede sig enig med Dansk Skovforening i, at man godt kunne mødes omkring de "biodiversitetsfremmende liberaliseringer", samtidigt gav DOF udtryk for, at man i skovloven mangler en mekanisme, som kan sikre en kontinuitet i artssammensætningen i skovbruget.
- **Verdens Skove (VS)** bifaldt Dansk Skovforenings udmelding omkring de "biodiversitetsfremmende liberaliseringer", dog ikke hvis liberaliseringerne fører til flere juletræer og mere pyntegrønt. Ligeledes mener VS, at der mangler en definition af

”skovnatur” i skovloven, og her tænkes der på arealer, der er omfattet af skovloven og som ikke er højstammet skov, men lysåbne arealer. VS kan godt støtte op omkring lempeligere praksis i forhold til byggeri i skovene, men kun såfremt VS´s ønske, om at høringsadgangen udvides i forbindelse med afgørelser efter skovloven.

- **IGN** pointerede, at der er 4 områder, hvor man skal være meget opmærksomt i den anbefaling rådet sender; 1) hvad er det for et areal man rent faktisk lovgiver for og hvad er definitionen af det. I dag er 70 % af skovene i Danmark omfattet af skovloven og 30 % er ikke omfattet af skovloven, 2) Er lysåbne arealer med i det, vi tænker som omfattet af skovloven? og hvis det er med, skal vi være opmærksomme på de klimamæssige konsekvenser ved f.eks. at udvide våde arealer i skovene - da dette udleder store mængder metan og lattergas, 3) Hvad med artsvalget i skovene og diskussionen omkring hjemmehørende versus introducerede arter i skovbruget. Klimaet ændrer sig og nogle af de hjemmehørende arter, vi bruger i skovbruget i dag, vil ikke kunne vokse i Danmark om 100 år, 4) Vi skal huske, at lovgivningen er et udtryk for prioriteringer. IGN opfordrede Miljøstyrelsen til at inddrage det arbejde, der blev lavet i Skovpolitisk Udvalg i det videre arbejde med skovloven. Ligeledes opfordrede IGN til at kigge på det oplæg og de kommentarer Skovrådet kom med i forbindelse med skovprogrammet. Der er bl.a. lavet en definition på ”skovlandskaber” og hvad man opgør som skov. I Danmark bruger man FAO’s definition på skov, hvilket er et skovdække over 10 %, alt under falder ind under definitionen ”skovlandskaber”. IGN oplyste, at skovloven ikke omfatter alle de arealer, som man i Danmark rapporterer i skovstatistikken. CMEC gjorde opmærksom på, at øget skovgræsning og åbne naturarealer ikke vil tælle med som skov, og derved kan det påvirke skovstatistikken i negativ retning. Det vil gavne biodiversiteten, men vil reducere vedmassen og dermed også påvirke klimaregnskabet.
- **HedeDanmark** åbnede op for muligheden for at finde et fælles standpunkt vedr. byggeri i skovene, med en bred rekreativ anvendelse. Ligeledes lagde HedeDanmark op til at afsøge, om man kunne nå til enighed om en lempeligere dispensationspraksis mhp at tillade nedrivning af ældre bygninger i skovene mod at genopføre dem et andet sted i skoven., f.eks. i udkanten af skoven og i nærheden af offentlig trafik.
- **DN** takkede ministeren og Miljøstyrelsen for at inddrage Skovrådet i arbejdet med skovloven. DN anbefalede Miljøstyrelsen at bruge de anbefalinger, der er lavet i Skovpolitisk Udvalg, og som der er brugt mange kræfter på. DN oplyste, at processen omkring ændringer i skovloven har afdækket, hvad DN mener. Ifølge DN er det ikke skovloven, der står i vejen for de biodiversitetsfremmende tiltag, som foreningen går ind for. DN er ikke interesseret i at legitimere en åbning af skovloven og ser meget gerne, at regeringen kommer med et nationalt skovprogram - inden der laves ændringer i skovloven.
- **KL** var enig med de andre organisationer om, at et af de områder man ville kunne mødes omkring var de ”biodiversitetsfremmende liberaliseringer” og en større fleksibilitet i forhold til byggeri i skovene.

- **De Danske Træindustrier** tilkendegav, at man godt kunne se for sig, at man blev enige i Skovrådet om en anbefaling om at skabe plads til mere biodiversitet i skovene ved de "biodiversitetsfremmende liberaliseringer". Biodiversitet optager industrien, da industrien skal bevise og dokumentere bæredygtighed, og derfor vil det være en fordel, hvis nogle arealer i skovene har biodiversitet som hovedformål, for hermed at kunne overholde reglerne om bæredygtighed.
- **De Danske Skovdyrkerforeninger** ser gerne, at det bliver muligt at bygge arbejdsskure i skovene.
- **Formanden** takkede for de mange input og opfordrede Miljøstyrelsen til at udarbejde et udkast til en samlet anbefaling fra Skovrådet på baggrund af drøftelserne mhp at nå til enighed i plenum efter frokost. Formanden ridsede op, at de emner som han vurderede skovrådet kunne samles om at anbefale var liberaliseringer, ift. mere lysåbne arealer, og plads til mindre byggeri med rekreative formål. Formanden præciserede, at såfremt man ikke kunne nå til enighed på mødet havde Skovrådet tid til den 7. november 2017, hvor man skriftlig kunne udarbejde et samlet notat.

Efter frokost blev et udkast til Skovrådets samlede anbefalinger præsenteret og drøftet. Rådets medlemmer kunne godkende udkastet, idet DN tilkendegav, at man ikke ønskede at tilslutte sig to af anbefalingerne, vedr. byggeri og genopførelse af bygninger.

Formanden lovede rådet at tage emnet zonerings op som et emne på et senere Skovrådsmøde. Ligeledes tilkendegav formanden, at han gerne ser, at der fremadrettet nedsættes underudvalg i Skovrådet.

(Notatet med anbefalinger blev sendt i høring i Skovrådet og den endelige anbefaling fra Skovrådet blev den 7. november 2017 sendt til Miljøstyrelsen i underskrevet stand af rådets formand.) Vedlægges.

3) Natursyn - inddragelse af Skovrådet

Resumé: Formanden orienterede omkring opgaven om udarbejdelse af et bud på et natursyn. Baggrunden er et brev fra Miljø- og Fødevareministeren, hvori Vildtforvaltningsrådet og Skovrådet opfordres til at præsentere et forslag til natursyn til ministerens videre overvejelser. Miljøstyrelsen har på baggrund af et møde med formanden for Vildtforvaltningsrådet og formanden for Skovrådet udarbejdet et notat med forslag på fire mulige nedslagspunkter for diskussionen om natursyn. Formanden anmodede Skovrådet om at tage stilling til, hvilke nedslagspunkter Skovrådet ønsker at fokusere på, i forbindelse med et fælles seminar for Vildtforvaltningsrådet og Skovrådet i første kvartal 2018. På baggrund af drøftelser i forlængelse af seminaret skal Vildtforvaltningsrådet og Skovrådet udarbejde et samlet oplæg til Miljø- og Fødevareministeren.

De fire hovedtemaer skitseret i notatet udsendt til Skovrådet forud formødet er: 1) Udsætning af vilde dyr og planter, 2) Pleje/nye landskabstyper, 3) Håndtering af invasive arter og 4) Balance i forhold til produktion/erhverv.

Diskussion:

- **DOF** ønskede at fokusere på hovedtemaerne 1) *Udsætning af vilde dyr og planter* og 4) *Balance i forhold til produktion/erhverv*. DOF anbefalede, at man i det videre arbejde med opgaven omkring udarbejdelse af et fælles natursyn i de to råd bruger IUCN's rapport "Guidelines for Reintroductions and Other Conservation Translocations" (rapporten blev sendt til Skovrådet som bilag til dagsordenen).
- **Friluftsrådet** tilkendegav, at det vil være hensigtsmæssigt at fokusere på hovedtemaerne 2) *Pleje/nye landskabstyper* og 4) *Balance i forhold til produktion/erhverv* – da disse to emner er relevante for flest i Skovrådet. Ligeledes giver kombinationen af disse to emner mulighed for at diskutere flersidighed i landskabet, hvilket er et meget relevant emne, som rækker ud over de to råd.
- **CMEC** gav udtryk for at foretrække at fokusere på hovedtemaerne 2) *Pleje/nye landskabstyper* - dog men en anden overskrift - og 4) *Balance i forhold til produktion/erhverv*. CMEC gjorde opmærksom på, at man skal gøre sig klart, hvad det er for en baseline man arbejder ud fra, og at man under diskussion af hovedtema 4) kan se det fra forskellige vinkler, bl.a. vil man her kunne inddrage en drøftelse af reservater og zoner.
- **IGN** tilkendegav, at tema 2) *Pleje/nye landskabstyper* sætter rammen for en drøftelse af balancen mellem benyttelse og beskyttelse, hvor tema 1) *Udsætning af vilde dyr og planter* og tema 3) *Håndtering af invasive arter* handler om, hvordan vi håndterer artdiversiteten og det derfor er svært at komme udenom også at diskutere disse.
- **Dansk Skovforening** udtalte, at de gerne ser en diskussion af tema 2) *Pleje/nye landskabstyper*.
- **DCE** gav udtryk for, at der i dag er stort pres på biodiversiteten og at tema 2) *Pleje/nye landskabstyper* vil være relevant at fokusere på med henblik på at drøfte, hvordan man kan skabe mere plads til biodiversiteten. DCE tilkendegav, at det kan være svært at drøfte tema 2 uden også at inddrage de andre tre temaer, da en drøftelse af et tema hænger tæt sammen med et andet tema.
- **KL** gav udtryk for, at tema 2) *Pleje/nye landskabstyper* og tema 4) *Balance i forhold til produktion/erhverv* kan tales ind i den kontekst vi befinder os i i dag med klimaforandringer og en efterspørgsel på nye måder at regulere på. Ifølge KL er der i samfundet et behov for multifunktionalitet og at gå fra en statisk regulering til en mere dynamisk regulering.

- **De Danske Træindustrier** så gerne en diskussion af tema 4) *Balance i forhold til produktion/erhverv*, hvor man kunne tage udgangspunkt i en case om en art, der har skabt debat, f.eks. kronvildt. Man skulle hermed med casen sætte fokus på, hvad man har lært, og hvad man kunne have gjort anderledes.
- **L & F** ville gerne vide, hvad debatten om natursyn skal bruges til, og hvad det er vi gerne vil opnå med diskussionen i rådet. L & F oplyste, at natursyn også drøftes i landbruget og andre steder – og L & F vil gerne vide, hvor bred diskussionen skal være.
- **Formanden** takkede for rådets tilkendegivelser. Formanden ser gerne, at det endelige notat fra de to råd bliver et operationelt dokument. Formanden gav udtryk for, at det kunne være spændende med en drøftelse af urørt skov. Ifølge formanden vil det være naturligt, at Vildtforvaltningsrådet vil pege på tema 1) *udsætning af vilde dyr og planter*.

På baggrund af rådets tilkendegivelser pegede formanden på, at det tyder på konsensus i rådet om at pege på hovedtema 2) *Pleje/nye landskabstyper* – dog med en anden overskrift. Formanden vil i samarbejde med Vildtforvaltningsrådets formand og Miljøstyrelsen gå videre med planlægningen af et samlet møde omkring natursyn i starten af 2018.

4) Orientering fra Miljøstyrelsen

Resumé: Hans Christian Karsten, orienterede om status for lovkompasset. Hans Christian Karsten oplyste, at lovkompassarbejde vil blive sendt i offentlig høring.

Hans Christian Karsten oplyste, at der arbejdes på at få et udkast til et nyt nationalt skovprogram i høring snart. Der er ikke noget nyt i forhold til det indholdsmæssige, i forhold til det Skovrådet tidligere har fået præsenteret.

Hans Christian Karsten orienterede om status for kortlægning af naturmæssigt særlig værdifuld skov (§ 25 kortlægningen). Kortlægningen fortsætter på arealer ejet af staten, regionerne og kommunerne. Feltarbejdet afsluttes i denne feltsæson og projektet forventes af rapporteret og afsluttet i første halvdel af 2018. Der vil ikke blive kortlagt naturmæssigt særlig værdifuld skov på private arealer.

Bettina Helle Jensen, konstitueret kontorchef i enheden for Tilskud i Miljøstyrelsen, orienterede om status for tilskud til skovrejsning, urørt skov, skov med biodiversitetsformål og læhegn og småbeplantninger. Bettina oplyste, at der har været rigtig mange ansøgninger i år, og at sagsbehandling er godt i gang.

Bettina oplyste, at der til privat skovrejsning er bevilget 35 mio. kr. i 2017, og der er indkommet ansøgninger svarende til 69 mio. kr. Der er bevilget 22 mio. kr. til skov

med biodiversitetsformål (inkl. planlægning) i 2017 og der er indkommet ansøgninger svarende til 55 mio. kr. Der er i 2017 bevilget 10 mio. kr. til tilskud til urørt skov, og på dette område har mængden af ansøgninger ligget langt over. Der er ansøgt om tilskud til urørt skov svarende til 47 mio. kr. Der er i 2017 bevilget 10 mio. kr. til læhegn og småbeplantninger, og der er indkommet ansøgninger svarende til 12 mio. kr.

Miljøstyrelsen undersøger muligheden for ekstra penge/fremrykning af midler og oplyste, at det kan blive nødvendigt at rykke afgørelser omkring tilskud til skovrejsning til starten af 2018 pga. den meget store interesse for alle ordningerne.

Bettina oplyste, at Miljøstyrelsen vurderer, at den store interesse for tilskud i år især skyldes, at Miljøstyrelsen har arbejdet aktivt med at kommunikere omkring tilskudsordningerne.

- **HedeDanmark** takkede for oplægget og gjorde opmærksom på, at de som har søgt om tilskud til skovrejsning gerne skulle i gang med at plante til foråret, og derfor ville han foreslå, at det var udbetaling af tilskud til urørt skov der blev fremrykket til 2018 i stedet for.
- **Formanden**, og resten af Skovrådet, takkede for Miljøstyrelsens orientering og glædede sig over den positive nyhed omkring den store interesse for tilskud.

7) Orientering fra Naturstyrelsen - udlægning af skov til biodiversitetsformål

Resumé: Charlotte Mølgaard fra Naturstyrelsen, orienterede om status for Naturstyrelsens arbejde med udlægning af 13.300 ha skov til biodiversitetsformål på statens arealer. Naturstyrelsen sendte den 30. oktober et notat til Skovrådet med de endelige kriterier for konkrete udpegninger af skov til biodiversitetsformål på Naturstyrelsens arealer. Charlotte oplyste, at de 13.300 ha skov til biodiversitetsformål på Naturstyrelsens arealer vil fordeles på 6.700 ha løvskov, 3.300 ha nåletræsplantager og 3.300 ha anden biodiversitetsskov. Udlægningen skal ske på den mest omkostningseffektive måde og på baggrund af 3 forskningsbaserede analyser af biodiversiteten. Rammerne for udpegningen vil være at udpege sammenhængende skovarealer, hele skove eller dele af større skove. Lysåbne naturarealer i skovene medregnes og hvis der vælges dele af større skovområder, så tilstræbes det at få flest mulige ældre bevoksninger, sikre en høj andel af hjemmehørende arter med i udpegningen samt en letgenkendelig afgrænsning i skoven. Det tilstræbes at friholde særligt værdifulde fladedækkende fortidsminder. Klassificering af skovene som "urørt skov" eller "biodiversitetsskov" afhænger af arternes økologiske præferencer og naturværdierne på arealet.

Charlotte præsenterede den prioriterede rækkefølge af kriterier som Naturstyrelsen vil lægge vægt på i forbindelse med udpegningen af de konkrete arealer: Arealer der anbefales i biodiversitetsanalyser, arealer der sikrer flest mulige sjældne og truede arter, arealer med eksisterende kortlagt natur (Natura 2000, naturmæssig særlig værdifuld skov (skovlovens § 25), eksisterende udpegninger og plukhugstarealer). I tilfælde hvor udpegning af konkrete skove vurderes at medføre særlige problemer for friluftslivet, kan hele eller dele af skoven friholdes for udpegning eller udpeges som anden biodiversitetsskov, der ses på geografisk spredning i det omfang, det er hensigtsmæssigt i forhold til biodiversiteten, forsøgsarealer og frøavlsbevoksninger med biodiversitetspotentiale, og til sidst omkostningseffektivitet, hvor der i de tilfælde hvor biodiversitetspotentialer alt andet lige er stort set ens, så vælges det areal med de laveste omkostninger.

Charlotte oplyste, at liste og kort med de af Naturstyrelsen udpegede skove sendes i høring i 2018. Når udpegningen er endeligt vedtaget, vil der blive udarbejdet forvaltningsplaner for hvert område. Udlægning vil ske ved indfasning, hvor der udtages økonomiske værdier over de næste 10 år for løvskov, mens der for plantager med nåletræ sker en indfasning over 50 år for at sikre højere biodiversitetspotentiale.

- **CMEC og Friluftsrådet** kommenterede tilgangen til kriterierne for friluftslivet og opfordrede Naturstyrelsen til at se på potentialer for friluftsliv, frem for at se på, hvor der er problemer for friluftslivet, og hermed sikre at arealerne, der udpeges er arealer som befolkningen har adgang til.
- **DN** spurgte til principper for indfasningen, hvor der udtages økonomiske værdier fra de udpegede skove. NST oplyste, at GEUS, IGN og DCE er ved at udarbejde overordnede anbefalinger for forvaltning af de udpegede skove. Materialet vil blive offentligt tilgængeligt på styrelsens hjemmeside, når det foreligger i 2018.

5) Evt.

- **Dansk Skovforening** ønskede at oplyse til rådet, at de tager sagerne omkring forgiftning af rovfugle meget alvorligt og har gjort deres medlemmer opmærksomme på at det er lodsejers ansvar, hvad der foregår på hans ejendom – og derfor har Dansk Skovforening opfordret deres medlemmer til at tjekke op på deres jagtlejere.